

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 20 coroane.

Pe jumătate de an 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Predică

pentru anul nou, rostită în biserică din
Mândruloc de preotul Iancu Ștefanuț,
modificată acum după plinirea vremii.

*Iară pruncul creștea și se întărea
cu duhul, umplându-se de înțelep-
ciune, și darul lui Dumnezeu era
preste dânsul." Luca 2. 40.*

*Iubiților Credincioși!
An nou fericit!*

Aceasta este salutarea cu carea în ziua de astăzi vă întimpinăm unul pe altul. Cu aceasta salutare vă bineventez și eu pe voi cari astăzi v'ați adunat aici în casa Domnului și vă zic tuturor cu inima caldă: An nou fericit!

Ceasuri ne despart numai de anul trecut și iată-ne întrați în altul, inima creștinului adăvărat plină de speranțe și cu încredere în viitorul anului următor, iară a celui clătinat în credința sa, plină de griji pentru furtunile timpului. Cel-șe și-a întărit credința sa prin împlinirea poruncilor mari ale Mântuitorului Hristos și viața și-a împodobit-o cu fapte bune, a întărit cetatea sa carea dușmanul nu o va birui, liniștit privește în viitor și puțin îi pasă de săgețile dușmanului, acelea nu prind și fără putere cad de pe păreții zidului; iară cel-șe și azi și mâine clătinat în credința sa a alergat drumuri fără niciun rost, timp n'a avut pentru întărirea cetății sale și astfel ușă a lăsat dușmanului, să între în casa sa, în casa sufletului său, ca cu săgețile necredinții să-i învenineze inima și viața. Cum va privi un asemenea om în viitor, dacă zid nu și-a ridicat în inima lui contra ispitelor lămei acesteia, cari zi de zi năvălesc asupra noastră și cursă ne pun în feliurite chipuri? Și păgânul în credința sa e mai îndestulit și mai fericit decât creștinul clătinat în credința lui, el e ca pana pe apă, mânată de valuri și fără odihnă. Asemenea oameni sunt ca fluturii, cari aleargă dela flori la flori și sug mierea dinaintea albinelor, dar temelie nu-și pot zidi, și viața lor e numai o vară.

E bine, iubiților credincioși, și la loc este acum, ca să răsfoim filele din cartea anului încheiat, să aruncăm o reprivire peste timpul nu de mult trecut și dacă vom afla lucruri cari drept învățătură ne pot servi pentru viața și faptele anului următor, să luăm aminte acestea și să le privim de îndreptariu în calea noastră; iar acelea lucruri cari nici de un folos nu ni-au fost, ba chiar din contra numai pierderi au adus, fie în cele sufletești ca și

în cele trupești, să le încunjurăm și să le lăpădam din inimile noastre, cum din holdă afară lapadă buruiana economul cel bun.

Mulți dintre voi, iubiților credincioși, își vor pune întrebarea: cum, Doamne, să urmeze și căi cari să le calce, ca să poată împlini poruncile pentru ajungerea fericirii lor sufletești și trupești aici pe pământ, precum și în viața cea viitoare?

Părintele vostru sufleteșc fiind, căldura dragostei mele părintești îmi șoptește, ca astăzi, când voi ca niște călători pe căi neumblate porniți, merinde să vă dau de acasă, înainte de plecare, merinde sufletești, din cari primind și gustând, în pace să puteți umbla calea grea a vieții, carea nu poate avea alt scop, decât mărirea lui Dumnezeu și fericirea omului, a creaturii sale.

Învrednicește-mă, Doamne, mântuirea ta să o împărtășesc poporului Tău.

*

În fruntea cuvântării mele am pus cuvintele apostolului Luca c. 2. v. 40: *„Iară pruncul creștea și se întărea cu duhul, împlindu-se de înțelepciune și darul lui Dumnezeu era preste dânsul.”* Aceste cuvinte, iubiților credincioși, se referesc la anul cei fragezi, la copilăria Mântuitorului Hristos, când el supus părinților săi, în cetatea Nazareth, petrecea viața, sporind în virtuțile sale dumnezeiești, pregătindu-se de vreme pentru timpul când crucea suferințelor va lua, pentru mântuirea neamului omeneșc.

Iată-l dară, iubiților credincioși, exemplu, pildă viața Mântuitorului, începând dela etatea cea mai fragedă. Mulți părinți oftează din inimă pentru răutatea copiilor și nu-și aduc aminte, că nu au grijit bine atunci, când inima și sufletul copilului sunt mai primitoare pentru sfaturi părintești. Viața Mântuitorului ne arată lămurit și luminat, că temelul fericirii omenești se pune drept acolo în leagăn, și cine nesocotește acest exemplu, această pildă măreață a divinului Hristos, face întocmai ca și grădinarul care n'a scutit nobila floare încontra întemperiilor, ci a lăsat-o pradă frigului de nu au loc și brumei dimineții. Ofiți, cum o vezi în zorile zilei, involuntar îți stoarce toată compătimirea.

Ai dat viața copilului și mult te despotezi în privirea lui, surâsul lui cel dintău, pașul mititel ce-l face prima dată te umple de fericire. Ce folos însă de toate acestea dacă ei crescând nu te vede făcând cruce măcar odată, or zicând un Tatăl nostru?!

Cum să prindă atunci rădăcini credința în Dumnezeu și respectul, sau cinstea cătră părinți?! Credința este zid de apărare contra protivnicului, dar când aceasta lipsește, cu ce ne vom apăra? Cu durere trebuie să mărturisesc, sunt de aceștia mulți părinți, cari înșiși deschid poarta nefericirii copiilor, uită poruncile dumnezeiești, uită datorințele lor părintești și otrăvesc viitorul copiilor încă de timpuriu. Spuneți voi înșivă: oare copilul care vede pe tatăl său zilnic bețiv, va fi în viață mai vrednic decât acela? Urmare de aici, iubiților credincioși, ca noi înșine, părinții, să fim model, pildă copiilor noștri în credința noastră cătră Dumnezeu și sânta sa biserică, model în faptele și cuvintele noastre, cari icoană au să rămână în inima și sufletul copilului, îndreptarea lui pentru calea vieții. *„De ai copii — zice înțeleptul Sirah, — învață-i și pleacă din vreme grumazul lor.”* Da, însă din etatea cea mai fragedă să-l crești întru frica lui Dumnezeu, pentru că scris este, că începutul înțelepciunii este frica lui Dumnezeu.

Dar tot Mântuitorul Hristos ne arată și datorințele copiilor cătră părinții lor. Citez tot cuvintele apostolului Luca c. 2. v. 51: *„Și s'a pogorit cu dânsii și a venit la Nazareth și se supunea lor.”* Iată exemplul ce ni-l dă noauă micul Isus, iată modelul de virtuțile cele mai frumoase ale copilului bun și ascultător, gata totdeauna pentru împlinirea dorințelor și poruncilor părinților săi. Copilul bun este asemenea ca floarea cea frumoasă, carea umple casa de odor și veselește inima și sufletul tatălui și a mamei, este bucurie în sânul familiei, spre mărirea lui Dumnezeu, spre cinstea părinților și spre binele societății, în care trăiește. Din contră: copilul neascultătoriu, certăreț și fără frica lui Dumnezeu, este fiul pierzării, ocara părinților și rușinea neamului. De ne-ar feri Dumnezeu de asemenea copii, atunci cu liniște am putea privi în viitorul nostru și al lor! Copii să ne deie Dumnezeu, cari ascultă poruncile dumnezeiești, poruncile părinților cari, iubesc învățătura și cercetează casa lui Dumnezeu, unde inimile sunt mai aproape de Tatăl ceresc.

*

Am zis, iubiților credincioși, că răsfoim filele cărții trecutului nostru și răsfoind, am aflat o pagină foarte tristă în această carte. Un păcat strigător la ceriu s'a încuibat în sânul nostru, un păcat care urmă își valăsa și în a șeptea sămânție, dacă vom pune capăt acestui blăstăm

fără păreche între păcatele neamului. Bărbatul este cap femeii și răspunzătorii vă fac pe voi bărbații, pentru păcatele femeilor voastre, înaintea lui Dumnezeu. Cum, Doamne, cine se împotrivesc înmulțirii poporului nostru, cine pune pedecă sporirii neamului, ca să umple aceasta grădină pompoasă dăruită noapă de D-zeu pentru vitejia și jerifa fiilor noștri?! Par' că aud de sus un glas tainic: tu femeie, pe carea te-am dat desfătare bărbatului și numă te-am destinat copiilor, femeie, tu faci fiul pierzării bucuria bărbatului și răzămul părinților; femeie, tu deschizi morminții atâtor suflete tinere și răpești mamele dela sânul copiilor mititei și nevinovați?! Osânda mea te va petrece și dincolo de mormânt!

O, ce pagină tristă aceasta din cartea trecutului nostru. Ce păcat strigător la ceriu se întâmplă cu învoirea tăcută a bărbaților. Dar dacă în trecut a fost acesta un păcat care nu se poate ierta, cu atât mai mare este acesta în zilele noastre, când datorințe patriotice imperios ne chiamă la reclădirea acestei prea frumoase țări a noastre, carea pe urma îngrozitorului războiu tot mereu mai sângerează.

Nu vă temeți, iubitorii mei credincioși, familia numeroasă este spre cinstea bărbatului și a mamei, copiii mulți nu fac sărăcia omului, și dacă în lupta vieții tu ai căzut, să ai mângăierea, că Tatăl ceresc nu îi va părăsi. Numai cei mici la suflet au frică de greutățile vieții. În umbra credinței cu surăs privim în calea lor.

Ca să illustrez mai la înțeles aceasta, voi spune o întâmplare, care am cetit-o într'o prea frumoasă carte.

Trăiau odată doi vecini. Amândoi susțineau familiile lor sărace din lucrul mânilor. Unul tot mereu se tânguia: ce să fie cu sârmanii mei copii de mă voi bolnăvi, sau voi muri? Gândul acesta tot mereu îl rodea la inimă, cum mărul îl roade vermele.

Temerea aceasta s'a încuibat și în inima celuilalt părinte, carele tot se mai mângăia! Dumnezeu și atunci le va rămânea părinte!

Acesta trăia îndestulit, celalalt îngândurat.

Odată amândoi laolaltă lucrau în câmp și într'un tufiș aflară un cuib. Puișori de pasere în el, scoși nu de mult. Preste ei își întindea aripile mama lor.

Când re'ntorși dela lucru, iară cătră cuib mergeau, dintr'o dată un uliu se răpește ca fulgerul la paserea ce ducea mâncare puișorilor și într'un moment bucăți o sfârtică. Aceste momente și mai trist Pau făcut pe tata îngândurat. — Oare ce va fi din puișori? Așa vor peri și ai mei!

A căzut bietul om în disperare și somn nu mai venea în ochii lui.

N'a avut odihnă, preste v'ro câteva zile s'a dus iarăș la cuib. Să vadă, câți puișori au perit? Toți trăiau și ciripeau. Mirându-se mult, s'a ascuns după tufiș. După puțină așteptare vede, că o altă pasere în cloțul ei aduce mâncare puișorilor. Nici unul n'a rămas orfan. Tuturor le-a împărțit.

Cătră seară s'a dus la vecinul și i-a povestit întâmplarea. La ce vecinul i-a răspuns:

— Eu nu m'am întristat de loc. Dumnezeu nu părăsește pe fiii lui. Iubirea lui are mijloace ascunse. Poate, prin cuibul

acesta ne-a adus luare aminte, ca să nu ne întristăm și noi asemenea să ne iubim.

— Dar ce va fi cu sârmanii mei copii?

— D'apoi nu înțelegi? Dacă eu voi muri mai nainte, tu vei fi părintele familiei mele. Și dacă tu vei muri mai nainte, atunci eu voi fi părintele familiei tale. Și dacă amândoi vom muri, fii liniștiți; D-zeu va fi părintele lor, carele nu-și părăsește fiii lui. El le va trimite lor o pasere necunoscută, străină.

Iubiților Credincioși!

Omul acesta înțelept are toată dreptatea.

Într'adevăr, lucru de nimica și fără nici un înțeles este a te năcăji pentru lucruri viitoare, cari, poate, nici nu se vor întâmpla.

Pentru ce dară atâta îngrijire contra familiei numeroasă și pentru ce încărecați atâtea păcate femei și bărbați, când fără știrea Tatălui ceresc nici perii capului vostru nu se risipesc.

Iubiților Credincioși!

N'am cetit toate greșelile trecutului, ci am scos numai acelea cari mai vârtos trebuie îndreptate, și dacă am folosit cuvinte și muștrări mai aspre, am făcut întocmai ca doctorul, carele dorind să vindece rana, nu s'a ferit de cuțit, ci a tăiat din rădăcină rana, ca corpul să se vindece. N'a căutat dacă te doare, ori ba, ci a căutat să-și îplinească datorința.

N'am căutat nici eu dacă va durut, ori ba, ci am căutat să-mi împlinesc datorințele mele de părinte sufleteș și să vindec moravurile rele ale fiilor mei sufletești și astfel să-i pregătesc pentru apropierea cătră Tatăl cel ceresc, părintele și ziditorul nostru. Cu acestea merinde sufletești vă las să porniți la cale în anul ce vă stă nainte, adecă: cu credința în Dumnezeu și sânta sa biserică, cu datorința de a îngriji de creșterea religioasă-morală a copiilor, ca garanță pentru viitor fericit și lăsarea păcatelor strigătoare la ceriu, cari închid ușa fericirii noastre și cari trag osânda din neam în neam.

Dacă veți primi aceste povești și veți urma lor, eu de acum vă pot asigura, că fericire se va sălășlui în sânul familiei voastre și totdeauna veți dori asemenea an nou fericit! Amin. *Iancu Ștefanuț.*

Unde am ajuns.

S'ar părea de necrezut cele spuse mai sus, dacă n'ar fi următorul caz, petrecut cu subscrisul, și pe care îl voi expune aici, pentru pedepsirea celor culpabili.

Eram în întoarcere dela Sibiu, unde fusesem să-mi ridic restanțele de salariu pe cești 2 ani.

După o așteptare plicticioasă de 7 ore în Copșa, vesel de sosirea trenului, ne urcarăm eu cu încă 4 colegi într'un vagon de cl. II. — să înțeleg — după-ce prin opintiri uriașe, izbutirăm, să câștigăm atâta loc, ca să fim siguri, că nu lunecăm pe ușa vagonului. Deși inbulziți, încât era gata, să ne înăbușim, și orbecând prin întuneric, totuș, buna dispoziție nu dispăruse dintre noi. Pe semne însă voia noastră bună și glumele noastre nu au fost pe gustul unui soldat sas, care ne apostrofează, provocându-ne să fim liniștiți pe coridor căci dl general doarme.

Ba înzistând, să părăsim vagonul, sub cuvânt, că ar fi rezervat, nu ne mai rămase altă scăpare, de cât să cerem să fim conduși la respectivul domn mare, a cărui ordonanță se dă soldatului din chestiune. Și aceasta pentru a mijloci să

putem rămânea în vagon, căci era peste putință, să găsești alt loc în tren.

Mare ne fu însă mirarea, văzând, că trenul, ce abia se mișcase din gară, se opri în mijlocul câmpului în bezna nopții. Disparația soldatului obraznic îndată ne-a pus în clar cu situația penibilă. Înțelesesem îndată adecă scopul cu care s'a oprit trenul și care, nu putea fi altul, decât de a ne primejdui viața dându-ne jos în mijlocul câmpului. Despre aceasta nu mai încăpea nici o îndoială văzând că apare conductorul provocându-ne să părăsim vagonul, cu cuvintele: „tessék le-szállni, ez bizotóság köcsi.” În acelaș timp, alt individ ne amenință, forțându-ne să executăm ordinul. Văzând pornirea neînduplecată, a acestor bestii de oameni, în cari înzadar mai căutam un dram de simț omenesc s'a-i îndupleca să renunțe la planul lor criminal. Cedarăm, în nădejdea, că niseva rezerva alt loc în tren. Ce să vezi însă?! Cât ai bate palme, trenul porni. Văzând situația penibilă, unli dintre noi și adecă preoții: Ioan Dan, Dumitru Ban și Emilian Stoica mai norocoși aruncându-se într'un vagon de vite putuse să se vadă în siguranță. Eu și cu părluliu Holdor de curând refintors din America, ca să nu rămânem în mijlocul câmpului, în bezna nopții, pradă fiarelor și gata să înghețăm, nu mai stăturăm mult pe gânduri ci ne aruncarăm în fuga trenului, pe scări acățându-ne de ferul din afară.

Nu pot să descriu clipele de groază ce le-am petrecut atunci, abia putând să ne ținem cu o mână, cu cealaltă ne țineam bagajul și amenințați, în tot momentul, să fim zdrobiți de grinzile de fer ale podurilor de peste Târnave.

Întrebându-ne unul pe altul: „Frate părinte, oare câți km. mai sunt până la proxima stație? Oare putea-vom rezista la frig, să nu ne înghețe mâinile?”

Apoi făcând reflexiuni, care ogindau durerea cea mai cumplită, ce o încercam noi, văzându-ne ajunși în halul acela.

Se vede însă, că Dumnezeu, pe care îl rugam, murmurând rugăciuni în gândul nostru, nu a putut răbda atâta răutate, căci spre marea noastră bucurie, după ce nici la stația proximă, intenționat nu a fost oprit trenul, spre a ni-se deschide ușa, la care băteam cu disperare și cu groaza care ț-o da numai moartea, pe care o vezi în față, — zic — spre marea noastră bucurie am zărit de departe luminile lampelor electrice din Mediaș.

Sosiți în gară, imediat am pus mână pe conductor, care nu s'a așteptat, să ne mai vadă în viață, sau cel puțin nu credea, să ne mai fi putut urca noi în tren, ceea-ce ușor se putea deduce din frica pe care am văzut-o la el, predându-se de bună voce în mâinile noastre spre a-l duce înaintea șefului de gară, unde credeam că i-se va dicta pedeapsa. Spre mirarea noastră însă, pe lângă că nu ni se răspundea la vorba noastră românească, deși arătaserăm vinovăția lui pentru încercare de omor, el fu luat în apărare. Iar după-ce ne refuzară de a ne pune la dispoziție cartea de plângeri, sub cuvânt că: Nincs panaszkönyv, ne mângăiarăm cu nădejdea, că doară la Direcțiunea C. F. R. ni se va da satisfacția la care a rămas să facem plângere. Nici atâta omenie ne având, ca ajunși la Mediaș, cel puțin acolo să ni se dea un loc în tren, am fost siliți să așteptăm până dimineața la proximal tren și astfel numai a 2-a zi la ameazi am putut să fim eu la gara Feldioara.

Vâlcele, 1 Decembrie 1919.

T. R.

George Fl. Preșmereanu
paroh-adm.

INFORMAȚIUNI.

† **Persida Russu**, născ. Feier, văduva preoteasă a lui Mihail Russu, a decedat în 23 Noembrie a. c. în comuna Mănăstur, în al 76-lea an al vieții. Rămășițele pământești ale adormitei în Domnul s'au așezat spre veșnică odihnă în 25 Noembrie. Odihnească în pace!

Resortul cultelor și instrucțiunii publice din Cluj a dat o ordonanță, acordând un șir de favoruri studenților ce au întârziat cu studiile din cauza duratei lungi a războiului. Astfel studenții în drept, cari au servit în armată 1 an, pot absolva dreptul cu 6 semestre, cei cari au servit 2½ ani cu 5 semestre, cei cari au servit 3½ ani cu 4 semestre, iar acelora cari au servit și mai mult li se va libera absolutul cu 3 seme-

stre în anii acestia de serviciu se numără și stagiul celor cu termen redus (așa numitul voluntariat) Resortul totodată publică, că după avizul corpului profesoral dela facultatea de drept, poate încuviința, în mod excepțional, ca absolvenții școalelor comerciale superioare și absolvenții școalelor normale, foști militari, să fie primiți ca studenți ordinari la facultatea de drept. Acestor din urmă atragem atențiunea de a-și câștiga mai întâi examenul diferențial de laică. Altcum urmează ca acest examen să și-l dea la universitate.

Ziar nou. Literatura ziaristică din Arad s'a imbogățit cu un nou organ de publicitate: „Gazeta Nouă”, întemeiată de dl Traian Mager. Noul ziar, ce stă sub direcțiunea d-lui Aurel Popovici și-a pus de scop al existenței sale răspândirea luminei binefăcătoare a culturii românești în părțile largi ale poporului, și întărirea materială și culturală ale satelor noastre. Dorim noului confrate vieață îndelungată și seceriș bogat.

Divorțuri. În Paris bănuie epidemia de divorțuri. În fața justiției parisiene stau 123 mii de cereri de divorț. Căsătorii, cari păreau bine întemeiate înainte de războiu n'au putut rezista depravării și decadenței morale, ce a urmat ca o consecință naturală a măcelului îngrozitor.

Leac contra ofitei. Un medic englez a recomandat ca cel mai bun leac pentru ofitei să fie întrebuițarea balonului. Bolnavul să fie ridicat în aer până la o înălțime de 5000 urme și să rămână acolo câteva zile, odihnuând și resuflând aer curat.

Credința face minuni. La Lourdes (Franța), unde e o peșteră c'um isvor cald, unde mai demult s'ar fi arătat unei fetițe Fecioara, iar s'a întâmplat minune. Pe-un soldat orb din războiu, medicii zădarnic încercară să-l vindece. Auzind el, că la Lourdes va fi pelerinaj, rugă să fie dus și el acolo, să se închine. Din inimă i-a isvorit credință sfântă, când a atins icoana Precuratei, a sărutat apoi haina și și-a spălat ochii din apa isvorului. Reîntors acasă începă să zărească puțin, apoi tot mai mult și în câteva zile și-a redobândit vederea. Cazul a stârnit mare senzație în Franța și fostul orb e considerat de sfânt.

PARTEA OFICIALĂ.

2540-919.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale din districtul Consistorului aradan.

Este absolut necesar, ca organele bisericesti să fie orientate asupra dispozițiilor de ordin și interes obșteșc, cari se publică în „Gazeta oficială” redactată de cătră rezortul de interne al Consiliului Dirigent.

De aceea în conformitate cu ordinul Prea Venerabilul Consistor metropolitan de datul 4/17 Noembrie a. c. Nr. 146 M. 1919 îndatorăm oficiile protopresbiterale să aboneze „Gazeta oficială.”

Arad, 3/16 Noembrie 1919.

Joan J. Papp
Episcop.

Nr. 2537/1919.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului ortodox român din Arad.

Măritul nostru Congres național bisericesc prin concluzul său dela 20 Octomvrie 1879 Nr. 238, a decis înființarea unui fond metropolitan și pentru augmentarea acestui fond a dispus totodată, ca în fiecare an la ziua de 6 Ianuarie, aniversarea Botezului Domnului, să se poarte în toate bisericile din provincia noastră metropolitană „discul mitropoliei”. Conform acestui concluz grăbim și de astădată a atrage atențiunea tuturor la sărbătoarea „Botezului Domnului” din anul 1920 când iarăș să se poarte în toate bisericile din eparhia noastră „discul metropolitan”, care și noi îl recomandăm tuturor spre călduroasă sprijinire.

Special însărcinăm pe conducătorii oficiilor parohiale, ca publicând de timpuriu poporului credincios purtarea discului, să îngrijească ca

bani ce vor incurge numai decât, dar cel mult până la 31 Ianuarie 1920, să-i administreze părintelui protopresbiter concernent cu raport special, iar părinții protopresbiteri se însărcinează, ca pe baza rapoartelor dela oficiile parohiale, să facă un conspect, în care inducând în ord alfabetic numărul tuturor comunelor din tract, să inducă apoi și sumele, ce au incurt dela fiecare comună; apoi acest conspect și banii incurși, precum și rapoartele oficiilor parohiale să le subștearnă Consistorului de aici cel mult până la 28 Februarie 1920, ca astfel Consistorul nostru să-l poată administra la mitropolie până în Martie 1920.

Pentru subșternerea la timp a raportului și a venitului de pe acest disc, e răspunzător conducătorul oficiului parohial, care ori s'a adunat mult, ori puțin, e îndatorat a raporta și a administra rezultatul la locul său și în timpul normat prin circularul prezent.

Arad, 12/25 Decembrie 1919.

Joan J. Papp m. p.
Episcopul Aradului.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1. Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință, prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în orice chip știri, fie adevărate, fie închipuite sau își vor da păreri despre operațiunile de război sau despre situația și mișcarea trupelor, precum și cei ce vor critica poruncile date de autoritățile militare, sau orice alte măsuri cu privire la armata română.

2. Cei ce se vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, se vor pedepsi de judecători militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii lei.

Când însă faptele de mai sus, se vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de război.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului de învățător din Bucea, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumente: 1. 400 cor. bani repartiați pe poporenii. 2. Cvarțir liber — o chilie și culină. 3. 14 metri de lemne pentru învățător și pentru sala de învățământ. 4. Intregirea de salar dela statul Român. 5. 1/4 jugher pământ pentru grădină.

Învățătorul e obligat a instrui pruncii în cântări bisericesti, a-i conduce în toată Dumineca și sărbătoarea la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poțiti a-și înaintă cererile de concurs adresate comitetului parohial din Bucea Prea Onor. oficiu protopopesc din Tileagd, având a-se prezenta la sf. biserică din Bucea, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Pentru Comitetul parohial: *Vasile Bulzan* m. p., președinte. *Florea Bulzan* m. p., notar. În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea unui post de învățător la una din școlile populare ort. române din Șeitin (jud. Cenad) se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”, cu următoarea dotațiune anuală: 1. Salarul prescriș de art. de lege XVI. din 1913, în consonanță cu anii de serviciu al alesului. 2. Relut legal pentru cvarțir sau cvarțir în natură. 3. Stola uzată la înmormântări și la alte servicii. 4. Pentru scripturistica 20 cor. 5. Pentru conferință învățătorească 40 cor. 6. Pentru curatorat 40 cor. 7. Pentru grădină 20 cor. De

lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericescă.

Învățătorul ales va avea să împlinească următoarele îndatoriri: 1. Va cercetă regulat sf. Biserică și va conduce și elevii la sf. Biserică. 2. Va ținea o strană la cântare. 3. Va ținea a propune la clasele cari i-se vor încredința din partea conducătorilor — superiorității școalei.

Reflectanții sunt poțiti să-și înainteze în termenul indicat recursele adresate comitetului parohial din Șeitin, la adresa Preaonoratului Oficiu Protopresbiterat în Arad, având să aclude următoarele documente în original: a) Estras de botez. b) Diploma de învățător. c) Atestat de apartinență. d) Atestat despre serviciul de până acum.

Dela recurenți se cere, ca sub durata termenului concursual să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. Biserică parohială din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial ținută la 25 Noembrie (8 Decembrie) 1919.

Nicolae Gheran m. p., președinte. *Dimitrie Roșcău* m. p., notar comit. paroh. În conțelegere cu: *Traian Vașian* protop. inspect. școl. confes.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești dela școala primară gr. or. rom. din Honțisor protopresbiteratul Hălmașului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a acestuia în foaia oficioasă „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Bani gata din casa cult. 378 cor. 2. Șapte șinice grâu și 7 șinice de cucuruz sfărmat prețuite în 222 cor. 3. Rescumpărarea lemnelor inv. 100 cor., intregirea salarului conf. art. XVI. 1913 a fost pusă în curgere pentru fostul inv. iar pentru alesul să va cere dela C. D. R. rezortul Cultelor, conform legii 4. Venitele cantorale. 5. Spese de conferință inv. dacă va participa 20 cor. 6. Scripturistica 10 cor, 7. Locuință acomodată cu grădină de legumi. De încălzitul școalei să îngrijește parohia.

Alesul va trebui să provadă cantoratul în și afară de biserică, să instrueze școlarii în cântările bis. și să-i conducă la biserică în duminici și sărbători.

Recursele ajustate cu toate actele recerute și adresate comitetului par. din Honțisor sunt a se trimite oficiului protopresbiterat gr. or. rom. din Hălmașiu în termenul prescriș. Doritorii de a ocupa acest post sunt poțiti să se prezinte în vre-o duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cele cantorale, făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului par. din Honțisor, ținută la 20 Octomvrie (2 Nov.) 1919.

Virgil Bulz m. p. paroh preș. com. par. *Alexandru Luca* m. p. not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protopresbiter insp. școl. conf.

—□— 2—3

Nr: 177/919. M.

Consistorul metropolitan al bisericii ort. rom. din Transilvania, Bănat și părțile ungurene publică concurs pentru patru [4] burse de câte 1000 cor. din fundațiunea „Ioan și Maria Trandafil” și anume: 2 burse pentru tineri din dieceza Aradului și 2 pentru tineri din dieceza Caransebeșului. Terminul pentru înaintarea petițiilor de concurs 12/25 Ianuarie 1920.

Concurenții vor avea se alătore la petiții următoarele documente: 1. Extras din matricula botezaților, provăzută cu clauzula, că recurentul și în prezent aparține bisericii ortodoxe române. 2. Certificat dela antistia comunală, vidimat și din partea oficiului parohial sau protopresbiterat, despre starea materială a recurentului, respective a părinților. 3. Testimoniu de pe anul școlar precedent cu nota generală „eminență”. Stipendiul se poate cere pentru studii universitate, sau pentru alte institute mai înalte de învățământ precum și pentru clasele superioare din școalele secundare. 4. Concurenții sunt îndatorati a declara în petițiile ce se vor înaintă, dacă mai beneficiază de vre-un alt stipendiu sau ajutor și dacă da, de unde și în ce sumă? 5. Concurenții intrucât vor să urmeze studiile superioare la vre-o facultate teologică sau filozofică, sunt datori se deie o declarație, că vor rămânea în serviciul bisericii cel puțin atâția ani, în căți beneficiază de acest stipendiu.

Cererile sunt a se adresa și trimite în termenul fixat Consistorului mitropolitan ort. rom. în Sibiu.

Sibiu, din ședința plenară a Consistorului mitropolitan, ținută la 4/17 Noembrie 1919.

Consistorul mitropolitan.

— 2 — 2-3

Pentru deplinirea stațiunii învățărești dela școala conf. din Moroda, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Locuință corespunzătoare și grădina de 1/2 jugh. 2. În bani 1000 cor. 3. Pentru participare la conferințe 40 cor. 4. Scripturistică 20 cor. 5. Intregire dela stat, după cum a beneficiat și fostul învățator.

Învățătorul care se va alege, va fi îndatorat a îndeplini funcțiunile cantonale în și afară de biserică și a instrui elevii în cântările liturgice. Pentru serviciile cantonale, făcute afară de biserică va primi remunerație, conform stării materiale a respectivilor parohieni. De curățitul și încălzitul salei de învățământ, precum și de curățitul pe din afară a întregului edificiu școlar, se va îngriji comuna bisericăscă.

Recursele ajustate cu toate actele necesare adresate comitetului par. din Moroda, se vor înainta la oficiul ppesc gr. or. român al Ienopolei (Boroșjen) în termenul fixat, ear reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Moroda, spre a-și arăta desteritatea în cele cantonale.

Din ședința comitetului par. din Moroda ținută la 10/23 Noembrie 1919.

Ioan Moga m. p. preș adhoc. Dimitrie Mihaș m. p. notar adhoc.

În conțelegere cu: Ioan Georgia m. p. ppresbiter insp. de școale conf.

— 3 — 3-3

Pentru ocuparea definitivă a postului capelanial temporal cu drept de succesiune sistemizat prin ordinul Consistorial de sub Nr. 1006/919 pe pe lângă veteranul paroh Iosif Naghiu în Roit județul Bihor, protopresbiteratul Tinței; cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Cu acest post este împreunat salar de 800 cor. bani numărari solviți anticipative în rate trei lunare de parohul veteran, pentru care salar alesul e îndatorat a provide toate funcțiunile parohiale pastorale din parohie fără a mai putea pretinde alta remunerațiune și e dator a catehiza în școlile din parohie.

De cvartir se va îngriji alesul.

Parohia este decretată de clasa II, dar în lipsa de recurenți pot recurge și cei cu de cl. III.

Reflectanții, recursele lor ajustate conform regulamentului — duplicate se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în Biserica din acea parohie pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale și pastorale — au să le înainteze subscrisului; adresate comitetului parohial.

Micherechiu 12/25 Noembrie 1919.

Nicolae Rocsin, protopop.

— 3 — 3-3

Duplicate.

Teodor Magier, născut la 23 Decembrie 1892 în comuna Vidra, județul Arad, perzându-și testimoniul depe cursul al IV-lea pedagogic, liberat cu datul de 10/23 Aprilie 1918, i-s'a estradat duplicatul cu datul de 9/22 Decembrie 1919, Nr. 128 P. 1419/20, prin ce originalul se declară de anulat.

Sublocotenentului Ioan Cojau, născut la 9 Februarie 1897, în comuna Bărzava, județul Arad, i-s'a estradat cu datul de 10/23 Decembrie 1919, Nr. 132 P. 1919/20, duplicatul diplomei de învățator perdue și eliberate la 16/29 Maiu 1918, Nr. 400—1917/18. Originalul se declară de anulat.

Preotului Grigorie Aron, născut la 23 Maiu 1889, în comuna Galați, județul Făgăraș, i-s'a estradat cu datul de 10/23 Decembrie 1919, Nr. 89 T. 1919/20 duplicatul absolutorului teologic, obținut la finea anului școlar 1916/17 sub Nr. 3 T. M. — 1916/17, prin ce originalul se anulează.

Diracțiunea Institutului ped. teol. gr. or. român din Arad.

Nr. 655/1919.

Convocare.

În înțelesul §-lui 23 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă la

Adunarea generală ordinară,
ce se va ține în Sibiu, în zilele de 10 și 11 Ianuarie n. 1920.

Programa adunării:

Sâmbătă în 10 Ianuarie n. 1920, la oarele 11 a. m.

Ședința I., cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Înscrierea delegaților prezenți ai despărțămintelor
3. Raportul general al comitetului central pe anii 1913—1918.
4. Alegerea rapoartierilor pentru:
 - a) examinarea raportului general pe anii 1913—1918;
 - b) cenzurarea socotelilor pe anii 1913—1918 (adecă pe 6 ani) și a proiectului de budget pe anul 1920, iar, în legătură cu acesta, studiarea Pragmaticii de serviciu a funcționarilor „Asociațiunii”;
 - c) înscrierea membrilor noi;
 - d) modificarea statutelor „Asociațiunii” și modificarea „Regulamentului Secțiilor științifice literare” ale „Asociațiunii”;
 - e) chestia fusionării școlii civile de fete a „Asociațiunii” cu Liceul de fete al Statului din Sibiu și hotărârea adusă pentru susținerea internatului în legătură cu un curs de industrie și menaj de doi ani;
 - f) chestia colaborării „Asociațiunii” cu Liga culturală și cu celelalte societăți culturale românești de pretutindeni;
 - g) candidarea prezidentului, viceprezidentului și a membrilor comitetului central pe un nou period de 3 ani, cum și alegerea secretarului literar.
5. Prezentarea eventualelor propuneri.*

Duminică în 11 Ianuarie n. la oarele 9 a. m.

I. Ședința a II-a, cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul comisiei alese pentru examinarea raportului general și propunerile acestei comisii.
2. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea socotelilor și a proiectului de budget, precum și cu examinarea Pragmaticii de serviciu a funcționarilor „Asociațiunii”, și propunerile acestei comisii.
3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri noi.
4. Raportul comisiei alese pentru studiarea chestiei modificării statutelor „Asociațiunii” și a „Regulamentului secțiilor științifice literare”, și propunerile acestei comisii.
5. Raportul comisiei alese pentru studiarea chestiei fusionării școlii civile de fete a „Asociațiunii” cu liceul de fete al Statului din Sibiu, cum și chestia susținerii internatului școlii în legătură cu un curs de industrie și menaj de doi ani, și propunerile acestei comisii.
6. Raportul comisiei alese pentru studiarea chestiei de a colabora „Asociațiunea” cu Liga culturală din București și cu societățile culturale românești de pretutindeni.
7. Raportul comisiei alese pentru candidarea prezidentului, viceprezidentului și a membrilor din comitet pe un nou period de 3 ani, cum și pentru alegerea secretarului literar.
8. Fixarea locului pentru ținerea adunării generale următoare.
9. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
10. Închiderea adunării generale.

După prânz la oarele 4.

II. Ședința festivă a secțiilor științifice-literare. Cetirea conferențelor, ce se vor prezenta.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 15 Octomvrie 1919.

Andrei Barseanu m. p., Romul Simu m. p.,
prezident. secretar supl.

* Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului „Asociațiunii” (Sibiu, str. Șaguna Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

BIBLIOGRAFII.

A apărut: **Calendarul diecezan din Arad pe anul 1920.** Conține cronologia pe anul 1920 sărbători și alte zile schimbăcioase, posturile, deslegări de post, parasasle oficioase, sărbătorile naționale, zilele de repaus la judecătoria, anotimpurile, partea calendaristică și o parte literară instructivă și variată cu poezii și proză din penna unor scriitori distinși. Prețul unui exemplar 5 cor. Prin poștă, în lipsă de circulație, nu se poate expeda. Se poate cumpăra, însă numai contra bani gata, (comision nu putem servi), în librăria diecezană din Arad, strada M. Eminescu (Deak Ferencz) Nr. 35.

Predici pentru toate Duminicile de peste an și alte ocaziuni. Acesta e titlul unui volum de 74 predici, scris de diaconul Dr. Gheorghe Comșa din Sibiu și preotul Gheorghe Maior din Vingard. Volumul are 329 pagini și a apărut acum de curând în tipografia diecezană din Arad cu aprobarea Consistorului arhidiecezan din Sibiu.

Conține predici scurte, cari au menirea să înlesnească chemarea învățărească a preoțimii noastre. Tratarea unitară a materiei, mulțimea exemplelor aduse și limba înțeleasă de toți, fac posibil ca și preoții ocupați mai din greu cu ale economiei, după o cetire a predicii, să-și poată îndeplini chemarea predicatorică. Cartea aceasta va contribui la edificarea sufletească a credincioșilor noștri, pentru cari biserică noastră dreptmăritoare a răsăritului va avea să rămână tot pe planul întâi.

Numai prin predică își va putea susține preotul român vaza și rolul din trecut. Acum, când războiul ne-a pus biserică la grele încercări, trebuie să arătăm, că privirile materialiste au să se îndrepte spre cele netrecătoare. Predica duce la scopul acesta. De aceea recomandăm acest volum în atențiunea preoțimii și învățătorimii noastre, mai ales, că adevărurile dezvoltate într'nsul nu sunt privite prin prisma războiului, ci sunt expuse cu raport la stări liniștite, iar din războiu s'au scos învățăminte.

Volumul se vindă la Librăria diecezană din Arad, precum și la toate librăriile din țară cu prețul de 15 cor. plus 80 fil. porto.

Dr. Cornelia Moga fost asistentă la clinica II-a de interne din Budapesta, aduce la cunoștința onor. public că s'a strămutat la **Arad, Strada Seminarului Nr. 1/b**, unde ordonează zilnic pentru boale interne și de nervi. Totodată deschide laborator pentru cercetări chimice, bacteriologice, terologice și laborator Röntgen. x-21

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reinceput activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confeționează: haine civile, ornate bisericesti, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Cenzurat: Dr. Gh. Costa.